AIŠKINAMASIS RAŠTAS

AIŠKINAMOJO RAŠTO TURINYS

1 TRUMPAS SPRENDINIŲ IDĖJOS PAAIŠKINIMAS (PARKŲ TERITORIJOS SUTVARKYMO SPRENDINIŲ APIBŪDINIMAS, JŲ ĮVERTINIMAS PAGAL TECHNINĖS SPECIFIKACIJOS (PRIEDAS 2) 1 SCHEMĄ PANEVĖŽIO MIESTO CENTRINĖS DALIES KONTEKSTE); 2

2 PROJEKTUOJAMI BENDRIEJI RODIKLIAI (KIEKVIENAM SKLYPUI ATSKIRAI); 3

2.1 1.SENVAGĖS PARKO TECHNINIAI RODIKLIAI; 3

2.2 2.SKAISTAKALNIO PARKO TECHNINIAI RODIKLIAI;....3

2.3 J.ČERKESO - BESPARNIO SODYBOS TECHNINIAI RODIKLIAI; 3

3 ERDVIŲ FORMAVIMO SPRENDINIŲ PAGRINDIMAS; 4

4 LANDŠAFTO SPRENDINIŲ AKCENTAI; 4

4.1 landšafto sprendinių akcentai; 4

4.2 mažosios architektūros sprendinių koncepcija; 5

4.3 mažosios architektūros sprendinių koncepcija;
Error! Bookmark not defined.

4.4 parkų pritaikymas miestiečių ir svečių reikmėms;....5

4.5 J. Čerkeso-Besparnio sodybos (Skaistakalnio parke) pastato ir teritorijos sutvarkymo idėjos pagrindimas; 5

4.6 susisiekimo sistemų organizavimo sprendinių pagrindimas; 5

4.7 siūlomos medžiagos, konstruktyvas; 7

4.8 teritorijoje diegiamos technologijos, jų eksploatacija; 7

4.9 apšvietimo sprendimai; 7

5 PROJEKTO ĮGYVENDINIMO ETAPAIS PASIŪLYMAS; 8

1 TRUMPAS SPRENDINIŲ IDĖJOS PAAIŠKINIMAS (PARKŲ TERITORIJOS SUTVARKYMO SPRENDINIŲ APIBŪDINIMAS, JŲ ĮVERTINIMAS PAGAL TECHNINĖS SPECIFIKACIJOS (PRIEDAS 2) 1 SCHEMĄ PANEVĖŽIO MIESTO CENTRINĖS DALIES KONTEKSTE);

Senvagės ir Skaistakalnio parkai miesto konteksto atžvilgiu yra centre prie Nevėžio upės vingio ir yra neatkiriama miesto dalis. Parkų teritorija supa Senamiescio g. su likusiu rėžinio užstatymo fragmentais, „Mikolajevo“ kvartalas su pusvalminių stogų aukštaitiško tipo statininias, Špitolės kvartalas, senosios miesto kapinės, Skaistakalnio buvusi dvarvietė, Ekrano marios, miesto centras, šv.Petro ir Povilo apaštalų bažnyčia, komerciniai prekybos pastatai, uždara teritorija respublikinė ligoninė, modernizmo laikmečio pastatai.

Senamieščio g. neišnaudota galimybė įrengti apžvalgos aikštelę su vaizdinga panorama.

Tam kad miestas būtų vientisai funkcionuojantis audinys siūloma sujungti miesto „kraujagysles“ tiltais per upę ar papildomai įrengiant trukstamus takus. Toliau vystant parkų idėjas „Senvagės parkas suvokiamas kaip pramoninio miesto parkas, o Skaistakalnio parkas kaip praeitį menantis.

Pav. Nagrinėja teritorija su gretimybėmis

2 PROJEKTUOJAMI BENDRIEJI RODIKLIAI (KIEKVIENAM SKLYPUI ATSKIRAI);

2.1 1.SENVAGĖS PARKO TECHNINIAI RODIKLIAI;

Pavadinimas	Mato vienetas	Kiekis	Pastabos
1. Sklypo plotas	ha	10, 000	
2. Sklypo užstatymo intesyvumas	%	27	
3. Sklypo užstatymo tankumas	%	27	
4. Automobilių stovėjimo vietų skaičius	vnt	-	

2.2 2.SKAISTAKALNIO PARKO TECHNINIAI RODIKLIAI;

Pavadinimas	Mato vienetas	Kiekis	Pastabos
1. Sklypo plotas	ha	32, 000	
2. Sklypo užstatymo intesyvumas	%	0.6	
3. Sklypo užstatymo tankumas	%	0.6	
4. Automobilių stovėjimo vietų skaičius	vnt	80	

2.3 J.ČERKESO - BESPARNIO SODYBOS TECHNINIAI RODIKLIAI;

Pavadinimas	Mato vienetas	Kiekis	Pastabos
1. Sklypo plotas	ha	1, 230	
2. Sklypo užstatymo intesyvumas	%	10	

Pavadinimas	Mato vienetas	Kiekis	Pastabos
3. Sklypo užstatymo tankumas	%	9	
4. Automobilių stovėjimo vietų skaičius	vnt	7	

3 ERDVIŲ FORMAVIMO SPRENDINIŲ PAGRINDIMAS;

Senvagės parko pietinėje pusėje aukštutinėje terasoje esantys pastatai su atsuktais į parką kiemo neprezentaciniais fasadais formuoja atsitiktines erdves, todėl kaip vizualinį ekraną erdvė formantę siūloma aukštinę terasą užstatyti iki tam tikro lygio, kuris būtų sprendžiamas atskiru projektu . Būtų galimybė pritraukti investuotojus siūlant įrengti kavinę su eksplotuojamu stogu – terasa ar vykdyti kitokią komercinę veiklą.

Formuojamas užstatymas būtų kaip Senvagės parko aukštutinio tereno dalis, atkortotų senvagės plastišką vingį ir kontrastuotų su gretimu nesusiformavusiu perimetriniu užstatymu.

Skaistakalnio parke rekomenduojama išmontuoti buvusių aviacijos dirbtuvių betoninę tvorą ir buvusią dvaro teritoriją vizualiai atverti miestui.

4 LANDŠAFTO SPRENDINIŲ AKCENTAI;

4.1 landšafto sprendinių akcentai;

Siloma retinti ant Senvagės šlaitų tankiai suaugusius medžius, kurių kamienai skurdūs ir ploni ir taip pat atverti erdves
Įvesti daugiau dekoratyvinių žydinčių krūmų ties pylimu tarp Senvagės ir Nevėžio. Ant pylimo įrengiami suoliukai ir dekoratyvus apšvietimas. Atnaujinti gėlynus.
Rekomenduojama pylimą tarp Nevėžio upės ir Nevėžio senvagės apsodinti dekoratyviai žydinčių medžių grupėmis, kuris suteiktų didesnio puošnumo šiai centrinei viešajai miesto erdvei. Svarbiausios želdinimo gairės būtų : neapkrauti želdiniais pylimo ir nesodinti taisyklingomis eilutėmis medžių. Pylimo apželdinimas turėtų būti formuojamas artimas natūralioms landšaftinėms formoms. Nevėžio pakrantėje grupuojant sodinami dekoratyvūs Zyboldo obels (lot. Malus sieboldii) ir Nedzveckio obels (lot. Malus niedzwetzkyana) želdinius, grupuojant po 2-3 (Zyboldo obelis), o mažesnius po 3-4 (Nedzveckio obelis) išdrikusiose eilėse ir nedidelėse grupelėse. Obelys pavasarį pakrantėje suteiks žydėjimo ir dekoratyvumo pasivaikščiojimo ir dviračių tako atkarpai. Rekomenduojama neužsodinti ištisinę eilę, bet formuoti nedidelės grupelės su atviromis erdvėmis ir vaizdu į kitą krantą. Esant poreikiui ir pageidavimui rekomenduojama ant šlaito tarp senvagės ir Nevėžio upės pasodinti ir dekoratyvias 4-5vnt. smailiadančių vyšnių (lot. Cerasus serrulata Lindl.) grupelės, kurios Senvagės parkui taip pat suteiks didesnio puošnumo. Vyšnių grupės rekomenduotina sodinti gerai nuo vėjo apsaugotose vietose.
Pavienėse žaliose erdvėse, takų sankirtose ir krantų šlaituose siūlytina įvesti neaukštų žydinčių dekoratyvinių krūmų: siauralapę lanksvą (lot. Spirea arguta), sidabrakrūmius (lot.Potentilla), forzitijas (lot. Forsythia), raugeriškius (lot. Berberis), Veidelas (lot. Weigela), šluotelinės ir didžialapės hortenzijas (lot. Hydrangea) ir kt.

Skaistakalnio parke siūloma išlaikyti gudų, niūrų, senus plačiomis lajomis mežius saugoti. Tankiai užsodinta centrinė parko dalis, kurios teritorijoje persipina įvairiuose istorijos tarpsniuose pasodintų medžių grupės bei alėjos. Siūloma medžius genėti, sunykusius bei stipriai pažeistus šalinti.

4.2 mažosios architektūros sprendinių koncepcija;

Tvarkant Skaistakalnio ir Senvagės parkus ir poeto J.Č.Besparnio sodybą numatyta naudoti ne tik įprastus parinktus pagal dizainą patogius suolus su atlošu ir kitus mažosios architektūros elementus, o taip pat papildyti parko elementus universalaus naudojimo daugiafunkcinius suolus, ant kurių galima sedėti, gulėti, naudoti kaip stalą ir gaminamus iš antivandalinio betono. Jie būtų naudojami visoje teritorijoje ir tarnautų kaip žmonių susiburimo ir bendravimo vietos.

Taip pat atkartojančius pastato J.Miltinio dramos teatro tūrį ir pavėsinę - „kubą“ padrikai paskleisti baltus monolitinius „mini kubelius“ ant kurių galima sedėti, naudoti kaip stalą.

Skaitakalnio parko tvenkinių pakrantėms būtu suteiktas ypatingas dėmesys įrengiant terasas, masyvių riedulių pakrantes, sedimasias vietas.

4.3 parkų pritaikymas miestiečių ir svečių reikmėms;

Senvagės parko pietrytininėje dalyje siūloma įrengti apžvalgos aikštelę – konsolę, kurios lankytojai užsukę beidami iš Laisvės aikštės link S.Eidrigevičiaus menų centro galėtų mėgautis didesniu apžvalgos kampu, gerėtis sauletekiu, o vakare žarai nutvieskus istoriniu „Mikolejavo“ kvartalu kitapus Nevėžio su raudonosios bažnyčios bokštais. Taip pat numatyta Senvagės tvenkinyje renginių metu koncertinė pontoninė platforma, o priešais ją žaliame šlaite iš atskirų pabirusių „kubelių“ ant kurių skirta sedėti žiurovams renginių metu amfiteatras.

Skaistakalnio parke pagrindinė miestiečių ir svečių susiburimo vieta numatyta kraštotyrininkų vadinamas „Saulės“ kalnelis. Kaip įvairiose kultūrose saulės simbolis yra ratas, amžinas judėjimas siūloma kalvos aikštelėje jį įrengti. Šiuo metu pastoviai toje parko dalyje vyksta ir manoma ikikrikščioniškame laikotarpyje švęsdavo vietos gyventojai vasarvydžio šventę. Kaip perėjimą į kitą pasaulį siūloma įrengti meninius vartus „Gediminaičių“ stulpų motyvais tuo pačiu pažymint kadaise buvusį valstybinį dvarą, LDK kariuomenes įgulos vietą, pagerbiant tarpukaryje čia davusius priesaiką nepriklausomos Lietuvos kareivius.

Koncertams atnaujinama estrada ir uždengiama dinamiška stoginė, kuri parko lankytojams tarnautų kaip stoginė nuo lietaus. Taip pat numatyta įrengti viešieji tualetai, parkavimo vietos, parko mini kavinės.

4.4 J. Čerkeso-Besparnio sodybos (Skaistakalnio parke) pastato ir teritorijos sutvarkymo idėjos pagrindimas;

Poeto sodybos išlikęs gyvenamas namas buvo statytas kaip vieno buto gyvenamas namas pagal to meto tradicijas be organiško ryšio su aplinka. Todėl kad sodyba funkcionuotų turi būti išplėtota tiek veikla, tiek statinio tūris, virstų vieša erdvė, būtų derinama posesijine architekūra ir dinamiškos modernios atraktyvios formos, dalinai eksplotuojamu stogu, apžvalgos bokštu su integruotomis meninėmis instaliacijomis, individualiais „taškiniais“ menininkų kūrybos nameliais, kur būtų sudarytos sąlygos vykdyti modernaus meno turizmą, oranžerijomis. Sutvarkytame name numatyta įkurti svarbių miesto svečių laikiną apgyvendinimą – rezidenciją. Taip pat paskirtis būtų nesunkiai adaptuojama pagal aplinkybes. Tam kad aktyviai sodyba būtų lankoma numatomi takai iš visų pasaulio šalių.

Patekimas į sodybą autotransportu ribotas, tik garbiems svečiams. VIP privažiavimas turėtų būti sprendžiamas nuo J.Biliūno gatvės.

4.5 susisiekimo sistemų organizavimo sprendinių pagrindimas;

Yra patogioje vietoje, tačiau dėl ne pilnai išvystytų pėsčiųjų - dviratininkų jungčių ir gana reto tiltų išdėstymo miesto dalys - teritorijos yra tarsi gangrenuojančios sutrikusios kraujotakos kūno dalys.

Tai spręsti numatyta papildomai įrengti tiltus, papildomai įrengti nutrukusiais takų atkarpas. Atsirastų mieste papildomos pėščiųjų – dviratininkų judėjimo trasos įvairiomis kryptimis:
autobusu stotis → šv.Zitos gatvė → respublikinė ligoninė
Laisvės aikštė → šv. Zitos gatvė → šv.Petro ir Povilo bažnyčia
Šv.Petro ir Povilo bažnyčia → Staniūnų gatvė
Žiemgalių g. → poeto J.Čerkeso-Besparnio sodyba →meninio stiklo dirbtuvės →
E. Liutkevičiaus g. → Senamiesčio g.
Ekrano marios → J.Biliūno g. → poeto J.Čerkeso-Besparnio sodyba →Skaistakalnio g. → Šv.Petro ir Povilo bažnyčia → erdvi parkavimo aikštelė M.Tiškevičiaus g. → Gegutės g. →rašytojos G.Petkevičaitės –Bitės namas → Bendruomenių rūmai

Pav. Naujos pėščiųjų – dviratininkų judėjimo trasos mieste.

Nauja funkcionali autotransporto judėjimo kryptis kuri atgaivintų buvusio spirito fabriko teritoriją atsirastų pastatant naują tiltą jungiantis Kranto g. → Anykščių g. → Liepų alėja → S.Kerbedžio g.

Pav. Autotransporto judėjimo trasos mieste.

4.6 siūlomos medžiagos, konstruktyvas;

Vyraujančios medžiagos siūlomos baltas betonas, savaime oksiduojantis plienas su patina, sendintas medis, nerūdijantis plienas, masyvūs lauko rieduliai. Takų dangos atnaujinamos, nusidevėjusios keičiamos naujomis, naudojamos skelto granito, klinkerio arba trinkelės, fragmentiškai liejamos poliuretano pagrindu besiūlėmis dangomis ten kur reikia dekoratyvaus dizaino. Asfaltbetonio dangos rekonstruojamos ir taisomos.
Statiniams naudojamos erdvinės konstrukcijos (apžvalgos aikštelė, poeto J.Čerkeso-Beparnio bokštas, dengta estrada, tiltai), kurios pastatams suteiktų veržlumo, novatariškumo.

4.7 teritorijoje diegiamos technologijos, jų eksploatacija;

Teritorijoje numatyta įdiegti videokameras, apšvietimo valdymą su automatine ir programavimo funkciją. Ten kur reikalingas momentinis autotransporto privažiavimas, tačiau reikalinga riboti kitu laiku autotransporto judėjimą numatyta įrengti įgylinti automatizuotai valdomi kelio barjerai.

4.8 apšvietimo sprendimai;

Numatyta naudoti elektrą taupiančius LED skirtingo tipo šviestuvus, akcentinius prožektorius, medžių lajas apšviesti iš apačios įleistus į grindinį ar gruntą. Taip tat įvairaus aukščio pastatomieji 4,5-5,5 m aukščio apšviečiant takus, aikšteles kitus objektus. Senvagės parke siūlomi modernūs, o Skaistaklanio parke vintažiniai.

5 PROJEKTO ĮGYVENDINIMO ETAPAIS PASIŪLYMAS;

Projekto įgyvendinimas vykdomas trim etapais

I etapas - Senvagės parko atnaujinimas

II etapas – Skaistakalnio parko atnaujinimas

III etapas – J.Čerkeso – Besparnio sodybos atnaujinimas.